

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

(anonymizovaný opis)

Vrchní soud v Praze projednal ve veřejném zasedání konaném dne 28. listopadu 2022 odvolání obžalovaného [příjmení] [jméno] [příjmení], narozeného [datum], proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 21. 4. 2022 č. j. 16 T 15/2016-4046 a rozhodl

takto:

Podle § 256 tr. ř. se odvolání obžalovaného [příjmení] [jméno] [příjmení] zamítá.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 21. 4. 2022 č. j. 16 T 15/2016-4046 byl obžalovaný [příjmení] [jméno] [příjmení] (dále jen obžalovaný) uznán vinným zločinem neoprávněného opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku podle § 234 odst. 3 alinea druhá tr. zákoníku (v písemném vyhotovení rozsudku oproti jeho vyhlášení bylo uvedeno, že se jedná o zvlášť závažný zločin a absentovalo ustanovení § 238 tr. zákoníku), jehož se měl ve stručnosti dopustit dne 11. 8. 2010 uplatněním padělané směnky u Krajského soudu v Českých Budějovicích v rámci návrhu na vydání směnečného a platebního rozkazu na částku 2 572 000 Kč, ačkoli musel vědět, že Ing. [jméno] [příjmení] směnku nikdy nepodepsal a že je padělaná, přičemž návrhu obžalovaného Krajský soud v Českých Budějovicích vyhověl a vydal směnečný platební rozkaz, který nabyl právní moci dne 22. 10. 2010 a společnost ANDROMEDA Plus s. r. o. jím byla zavázána zaplatit obžalovanému částku 2 572 000 Kč s příslušenstvím. Za to byl obžalovanému podle § 234 odst. 3 tr. zákoníku uložen trest odnětí svobody na 3 roky, jehož výkon byl podle § 81 odst. 1 tr. zákoníku a § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu 4 let.

2. Proti tomuto rozsudku podal ve lhůtě vyplývající z ustanovení § 248 odst. 1 tr. ř. odvolání obžalovaný, v němž primárně namítal, že rozsudek nemá oporu v provedeném dokazování, je výsledkem nepodložených spekulativních úvah soudu I. stupně, které jsou v extrémním rozporu s provedeným dokazováním a není výsledkem spravedlivého procesu s ohledem na nevypořádání se s důkazními návrhy obhajoby.

3. Své odvolací námitky pak dále rozvedl tak, že jediným důkazem o padělání směnky je znalecký posudek vypracovaný Kriminalistickým ústavem Praha (dále, znalecký posudek KÚP“), přičemž však obžalovaný poukazuje na rozpory ústního odůvodnění a písemného vyhotovení odůvodnění napadeného rozhodnutí. V písemném vyhotovení je uvedeno, že ze znaleckého posudku KÚP vyplývá spolehlivý závěr, avšak v ústním odůvodnění soud konstatoval, že není bezprostředně přesvědčen, že jeho závěry mohou obstát. K předmětnému znaleckému posudku KÚP obžalovaný dále namítá, že použitá metoda nebyla akreditována. Závěr KÚP o tom, že elektrografický tisk textu směnky byl na listinu doplněn až poté, co byla listina opatřena podpisem Ing. [příjmení], je založen na využití údajně nové experimentální metody, kterou pplk. [příjmení] při svém výsledku před prvoinstančním soudem označila názvem, „Stanovení pořadí elektrografického a ručního záznamu na základě rozložení tenorových částic“. Přitom ve znaleckém posudku KÚP je uvedeno, že byly použity dvě metody, a to, „vizuálněoptické a srovnávací metody prováděné podle SOP GRA05 – Zkoumání platidel a cenin“ s tím, že tento standardní operační postup (SOP) není zahrnut v rozsahu akreditace, a dále Metoda SOP-CHF-11, „Identifikace neznámých látek metodou infračervené spektroskopie“, která ale byla jen pomocná k odstínění gelu pera na listině směnky. Jedná se tak o jiné metody, než které uvedla při svém výsledku pplk. [příjmení]. Ta navíc při svém výsledku u hlavního líčení přiznala, že jí použitá metoda nebyla předložena k akreditaci Českému institutu pro akreditaci a KÚP tak v době vyhotovení znaleckého posudku neměl státní uznání v podobě akreditace k použití metody, na jejímž základě jsou učiněny závěry o padělání směnky. Dále obžalovaný konstatuje, že v centrální evidenci projektů (jde o informační systém veřejné správy zajišťující shromažďování, zpracování, poskytování a využívání údajů o výzkumu, vývoji a inovacích podporovaných z veřejných prostředků) existoval projekt s názvem, „Zavedení nových metod a postupů v oblasti grafických analýz“, v jehož rámci došlo k certifikaci metodiky s názvem, „Stanovení pořadí ručního záznamu a elektrografického tisku podle rozložení tonerových částic“, což je podobný název jako metoda, kterou při svém výsledku u hlavního líčení zmínila pplk. [příjmení]. Řešitelem uvedeného projektu ale nebyla pplk. [příjmení], nýbrž paní [jméno] [příjmení]. Projekt byl zahájen 1. 1. 2012 a ukončen 31. 12. 2015. Uvedená metodika ale byla certifikována (tj. interně schválena) Policejním prezidiem České republiky pod interním identifikačním kódem KÚP-SOP-04 až dne 26. 8. 2015, tj. až po vypracování znaleckého KÚP (znalecký posudek byl vyhotoven dne 28. 3. 2013). Ze znaleckého posudku KÚP dále plyne, že při jeho vypracování v části týkající se zkoumání pořadí ručního podpisu a elektrografického tisku byly použity metody prováděné podle metodiky SOP GRA05 a SOP-CHF-11 a nikoli podle metodiky KÚP-SOP-04 certifikované po vypracování znaleckého posudku KÚP. To dle názoru obžalovaného zásadním způsobem zpochybňuje, zda postup pplk. [příjmení] při zkoumání sporné směnky vůbec odpovídal později certifikované metodice KÚP-SOP-04, tedy zda při zkoumání sporné směnky postupovala v souladu s touto později schválenou metodikou. Závěrem k této námitce obžalovaný cituje z metodiky hodnocení výsledků výzkumných organizací a hodnocení programů účelové podpory výzkumu, vývoje a inovací, schválené usnesením vlády ČR ze dne 8. února 2017 č. 107 a její samostatné přílohy č. 4, „Definice druhů výsledků“ schválené usnesením vlády č. 837 dne 28. listopadu 2017, přičemž z ní s ohledem na výklad a contrario dovozuje, že výsledek získaný na základě použití necertifikované metodiky nelze hodnotit jako průkazný a opakovatelný a tohoto výsledku se nelze dovolávat. S ohledem na uvedené okolnosti je třeba dle obžalovaného mít důvodné pochybnosti o spolehlivosti použité metody, a tudíž i o správnosti, průkaznosti a opakovatelnosti závěrů pplk. [příjmení]. Výše uvedené námitky vyslovil obžalovaný již v řízení před prvoinstančním soudem, avšak ten se s nimi ve svém odůvodnění nijak nevypořádal. V další námitce obžalovaný odkazuje na výpis ze seznamu znaleckých ústavů, z něž vyplývá, že v odvětvích v oboru kriminalistika není KÚP oprávněn podávat znalecké posudky, nýbrž je oprávněn provádět pouze kriminalistická zkoumání. Závěry pplk. [příjmení] proto dle obžalovaného nemohou mít váhu znaleckého posudku, ale nanejvýš jen listinného důkazu.

4. Podle obžalovaného závěry KÚP, resp. pplk. [příjmení] týkající se určení pořadí podpisu Ing. [příjmení] a elektrografického tisku textu směnky, byly minimálně zpochybněny (či dokonce vyvráceny) jinými důkazy, které předložila obhajoba. Jedná se o znalecký posudek č. 066/05/2013 vypracovaný dne 6. 8. 2013 Ing. [jméno] [příjmení], soudním znalcem v oboru tiskařství (tento posudek obsahuje doložku podle § 110a trestního řádu), a dále o odborné vyjádření ze dne 18. dubna 2013 vypracované panem [jméno] [příjmení], odborníkem na elektrografický (laserový) tisk a doplnění tohoto odborného vyjádření ze dne 14. 1. 2022. Prvoinstanční soud důkaz citovaným odborným vyjádřením a jeho doplněním sice provedl, jejich klíčový závěr zpochybňující, resp. přímo vylučující závěry pplk. [příjmení], ale v odůvodnění prvoinstančního rozsudku vůbec nezmínil (viz body 46 až 48 odůvodnění napadeného rozsudku). Z jeho odůvodnění však plyne, že závěry odborného vyjádření [jméno] [příjmení] krajský soud odmítá, a to s odkazem na závěry učiněné soudy ve směnečném řízení vedeném u Krajského soudu v Českých Budějovicích pod sp. zn. 13 Cm 1205/2010, když konstatuje, že, „takový důkaz nebyl krajským soudem, ani odvolacím soudem, přijat“. Návrhu obhajoby na provedení důkazu znaleckým posudkem Ing. [obec], resp. výsledkem jeho zpracovatelů, prvoinstanční soud nevyhověl. Obžalovaný v tomto spatřuje zásadní porušení práva na obhajobu a konstatuje, že v situaci, kdy existují dva znalecké posudky, z nichž jeden prokazovanou skutečnost potvrzuje, zatímco druhý (navíc spolu s odborným vyjádřením) ji vyvrací (anebo vyvrací možnost jejího potvrzení), nelze mít rozhodnou skutečnost za prokázanou. Za těchto okolností je pak dle obžalovaného vadný též postup prvoinstančního soudu spočívající v odmítnutí návrhu obhajoby na zpracování revizního znaleckého posudku znalcem [příjmení] [jméno] [jméno], soudním znalcem v oboru kriminalistika, odvětví kriminalistika, specializace technické zkoumání dokladů a písemností, zkoumání bankovek a cenin a v oboru tiskařství, odvětví tiskařství, specializace materiály a technické postupy včetně posuzování kvality tisku a zpracování. Krajský soud se údajnou nadbytečnost uvedeného důkazního návrhu snažil odůvodnit tím, že rozhodné skutečnosti o tom, zda směnka byla padělána, nebyly zjištěny pouze a jenom ze znaleckých posudků, resp. znaleckého posudku KÚP, ale i z dalších důkazů. Přehlíží však, že obžalobou tvrzený způsob padělání směnky je prokazován jen a pouze znaleckým posudkem KÚP. Závěr o naplnění znaků objektivní stránky skutkové podstaty trestného činu podle § 234 odst. 3 alinea druhá tr. zákoníku ale krajský soud činí pouze na základě výpovědi svědka [příjmení] [příjmení], který popřel, že by směnku podepsal, a na základě zjištění, že nebylo prokázáno (resp. že obhajoba neprokázala), že by existoval důvod pro vystavení sporné směnky. Popření vystavení směnky osobou, která je na směnce za výstavce podepsána, spolu s neprokázaným důvodem vystavení směnky ale nestačí k prokázání, že směnka byla padělána způsobem uvedeným ve skutkové větě výroku rozsudku.

5. Obžalovaný poukázal též na to, že byla naplněna hypotéza právní normy obsažené v § 110 odst. 2 věty druhé ve spojení s § 105 odst. 4 tr. ř., protože jde o objasnění skutečnosti zvláště důležité, tudíž k objasnění uvedené sporné otázky měly znalecký posudek vypracovat dvě osoby. I z tohoto důvodu proto nemohly být závěry znaleckého posudku KÚP podkladem pro otázky padělání směnky, neboť tento byl vypracován jen jednou osobou.

6. Další část svého odvolání obžalovaný zaměřil na naplnění, resp. nenaplnění subjektivní stránky trestného činu. Konkrétně uvedl, že trestný čin podle § 234 odst. 3 tr. zákoníku je úmyslným trestným činem, proto je pro naplnění subjektivní stránky nutné prokázat, že v době uplatnění (použití) směnky obžalovaný věděl, že je směnka padělaná a že je padělána způsobem uvedeným v obžalobě, tedy že text směnky byl na listinu doplněn až poté, co na ní byl připojen vlastnoruční podpis poškozeného [příjmení] [příjmení]. Při hlavním líčení nebyl však proveden jediný důkaz, který by tuto vědomost obžalovaného prokazoval. Prvoinstanční soud údajnou vědomost obžalovaného o padělání směnky způsobem uvedeným ve skutkové větě dovozuje z toho, že měl mít směnku v držení on sám, nikoli další osoba, z čehož má být zjevné, že směnka byla padělána buďto obžalovaným, anebo na jeho pokyn třetí, neznámou osobou. Obžalovaný však tvrdí, že

mu směnka byla předána Ing. [příjmení] již s jeho podpisem, přičemž pokud by byla směnka padělána způsobem uvedeným v obžalobě, nebylo v možnostech obžalovaného, aby tento způsob padělání zjistil běžným přezkoumáním sporné směnky po jejím převzetí od Ing. [příjmení]. Prvoinstanční soud však zjevně obhajobu obžalovaného odmítá, přičemž v odůvodnění napadeného rozhodnutí konstatuje, že se mu sice nepodařilo bez důvodných pochybností jednoznačně prokázat, zda obžalovaný směnku padělal pouze a jen sám, anebo ve spojení s další osobou, anebo jiná osoba na pokyn obžalovaného, resp. která z uvedených variant nastala, ale i tak má soud I. stupně za prokázané, že jedna z těchto variant nastat musela. Dle názoru obžalovaného nemá-li však soud za prokázané, kterým z jím nastíněných způsobů byla směnka padělána (při popsání způsobu mé údajné účasti na tomto padělání), nemůže mít ani za prokázané, že o padělání sporné směnky a způsobu jejího padělání obžalovaný věděl.

7. Obžalovaný poukazuje i na skutečnost, že ve směnečném řízení vedeném u Krajského soudu v Českých Budějovicích pod sp. zn. 13 Cm 1205/2010 byl směnečný platební rozkaz vydaný na základě sporné směnky k námitkám společnosti ANDROMEDA Plus zrušen nikoli proto, že by bylo prokázáno, že sporná směnka byla padělána (tedy že je nepravá), nýbrž proto, že obžalovaný neunesl důkazní břemeno o prokázání pravosti směnky. Z toho důvodu proto nemůže obstát argumentace prvoinstančního soudu, že, obžalovaný se snažil zpochybnit závěry znaleckého posudku Kriminalistického ústavu Praha, když tak činil již v řízení o námitkách proti směnečnému platebnímu rozkazu, činil tak způsobem totožným i v průběhu trestního řízení“ (bod 56 odůvodnění prvoinstančního rozsudku), čímž se snaží naznačit, že námitky obhajoby již byly vypořádány ve směnečném řízení. Vypořádány byly, ovšem toto vypořádání proběhlo s ohledem na principy a zásady ovládající dokazování ve směnečném řízení, které se naprosto zásadním způsobem odlišují od principů a zásad ovládajících řízení trestní. Ve směnečném řízení nese důkazní břemeno o pravosti směnky žalobce (v tomto případě obžalovaný), v trestním řízení je však na obžalobě, aby prokázala, že směnka byla skutečně padělána, což jak bylo již rozvedeno výše, dle názoru obžalovaného prokázano nebylo.

8. Obžalovaný dále namítá porušení zásady subsidiarity trestní represe s odkazem na judikaturu Ústavního soudu, přičemž konstatuje, že i v případě sporné směnky byl spor mezi účastníky směnečného vztahu vyřešen prostředky civilního práva. Vydaný směnečný platební rozkaz byl na základě námitek žalovaného (výstavce směnky) ohledně údajné nepravosti směnky zrušen. Není proto v souladu se zásadou subsidiarity trestní represe, aby věc byla řešena i prostředky trestního práva. Obžalovaný dále konstatuje, že není ani zřejmé, co prvoinstanční soud míní způsobem provedení činu, neboť není zřejmé, co je na uplatnění směnky u soudu tak společensky škodlivé, tím spíše v situaci, kdy se dlužník ze směnky ve směnečném řízení jako žalovaný na základě podaných námitek žalobě (návrhu na vydání směnečného platebního rozkazu) ubránil.

9. Podle názoru obžalovaného bylo přípravné řízení zatíženo zásadní vadou spočívající v nepřislušnosti rozhodujícího státního zástupce, neboť o stížnosti proti usnesení o zahájení trestního stíhání (č. l. 105 a násl.) rozhodoval státní zástupce Okresního státního zastupitelství v Českých Budějovicích (č. l. 149 a násl.), přestože k projednání a rozhodnutí souzené věci je věcně příslušný krajský soud.

10. Závěrem obžalovaný navrhl, aby Vrchní soud v Praze napadený rozsudek zrušil a zprostil jej obžaloby, případně aby věc byla vrácena soudu I. stupně k novému projednání.

11. Jelikož Vrchní soud v Praze neshledal důvod k zamítnutí či odmítnutí podaného odvolání podle ustanovení § 253 tr. ř., přezkoumal podle § 254 odst. 1 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost celého napadeného rozsudku, jakož i správnost postupu řízení, které jeho vynesení předcházelo, a to z hlediska vytýkaných vad s tím, že vady, které by nebyly odvoláním vytýkány a které by měly vliv na správnost výroků napadeného rozsudku, odvolací soud neshledal, kdy byl současně s ohledem na absenci odvolání v neprospěch obžalovaného omezen zásadou zákazu reformace in peius (viz § 259 odst. 4 tr. ř.) a poté dospěl k následujícím závěrům.

12. V rámci veřejného zasedání Vrchní soud v Praze doplnil dokazování advokátním záznamem o informacích sdělených Ing. [jméno] [příjmení] (na návrh obžalovaného) a dále aktuálním opisem z evidence rejstříku trestů, str. 14 Bulletinu Kriminalistického ústavu Praha z roku 2013, fotografiemi inkriminované směnky (jak vytištěnou verzi, tak jejím elektronickým obrazem promítnutým v jedné síni) a Osvědčením o uznání certifikované metodiky KÚP (pod vedením Ing. [jméno] [příjmení]) s názvem Stanovení pořadí ručního záznamu a elektrografického tisku podle rozložení tonerových částic ze dne 26. 8. 2015 č. j. PPR-8794-4/ČJ-2015-990530. Zároveň zamítl návrh obžalovaného na provedení následujících důkazů: spis PCR ORPE -806-41/TČ-2008-81-; úplný výpis z obchodního rejstříku společnosti ANDROMEDA Plus; usnesení Policie ČR ze dne 20. 12. 2017, ČTS: PJC -243/ -2007; usnesení Krajského státního zastupitelství v Českých Budějovicích ze dne 30. 1. 2008, sp. zn. KZN 565/2007; usnesení Policie ČR ze dne 1. 12. 2008, č. j. OR III -2657-25/TČ-2008-92; usnesení Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 8 dne 7. 1. 2009, č. j. 2 ZN 2235/2008-19; výslech Ing. [jméno] [příjmení], soudního znalce v oboru tiskařství a zpracovatele znaleckého posudku č. 066/05/ 2013 ze dne 6. 8. 2013; výslech Ing. [jméno] [příjmení], Ph.D., Ing. [jméno] [příjmení], akademických pracovníků Polygrafické zkušební laboratoře Katedry polygrafie a fotofyziky fakulty chemickotechnologické Univerzity Pardubice, zpracovatelů Přílohy č. 1, znaleckého posudku č. 066/05/ 2013 ze dne 6. 8. 2013 znalce [příjmení] [jméno] [příjmení]; výslech [jméno] [příjmení]; přibrání znalce v oboru kriminalistika, odvětví kriminalistika, specializace technické zkoumání dokladů a písemností, zkoumání bankovek a cenin a v oboru tiskařství, odvětví tiskařství, specializace materiály a technické postupy včetně posuzování kvality tisku a zpracování – revizní znalecký posudek na Kriminalistický ústav Praha; výslech Ing. [jméno] [příjmení]. Důvodem proto byla jejich nadbytečnost, když ostatní provedené důkazy prokazují trestnou činnost obžalovaného bez důvodných pochybností s tím, že blíže lze k rozsahu provádění důkazů soudem odkázat na odst. 14 tohoto usnesení.

13. V řízení, jež předcházelo vyhlášení napadeného rozsudku, se orgány činné v přípravném řízení a krajský soud nedopustily žádného pochybení, na něž by bylo nutno reagovat zrušením napadeného rozsudku podle § 258 odst. 1 písm. a) tr. ř.

14. K námitce obžalovaného ohledně nevypořádání se s jeho návrhy na doplnění dokazování krajským soudem, což podle odvolatele svědčí pro porušení práva na spravedlivý proces, Vrchní soud v Praze konstatuje, že dokazování provedené nalézacím soudem považuje za úplné a dostatečné, kdy nelze souhlasit s obžalovaným, že by se krajský soud v rámci hodnocení důkazů opíral o způsob vypořádání se s námitkami obžalovaného soudy ve směnečném řízení. Krajský soud měl k dispozici dostatek důkazů prokazujících trestnou činnost obžalovaného včetně těch, jež spolehlivě vyvracejí jeho neměnnou obhajobu, které samostatně hodnotil jednotlivě a ve vzájemných souvislostech, jak mu ukládá § 2 odst. 6 tr. ř. a své závěry srozumitelně a logicky vysvětlil v napadeném rozsudku (viz zejména odst. 58 – 81). Další dokazování navrhované obžalovaným (i pro odvolací řízení – viz dále) jako nadbytečné krajský soud zamítl, což odvolací soud nehodnotí jako pochybení. Své rozhodnutí totiž krajský soud přesvědčivě zdůvodnil (viz odst. 52 – 56 napadeného rozsudku). Kromě zde uvedené argumentace odvolací soud připomíná, že není zákonnou povinností orgánů činných v trestním řízení provést všechny důkazy navržené stranami, ale je v jejich ingerenci postupovat v souladu se zásadou zjištění skutkového stavu bez důvodných pochybností (§ 2 odst. 5 tr. ř.), jak bylo uvedeno shora, a v této souvislosti vyhodnotit, které důkazy jsou pro jejich rozhodnutí nezbytné a které jsou naopak nadbytečné či zcela nepotřebné.

15. Ve vztahu k namítanému porušení postupu podle § 105 odst. 4 věta první tr. ř. Vrchní soud v Praze poznamenává, že jde o desinterpretaci tohoto ustanovení obžalovaným. Skutkové otázky významné pro závěr o naplnění znaků zločinu neoprávněného opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku podle § 234 odst. 3 alinea druhá tr. zákoníku mohou být v konkrétním případě spolehlivě objasněny posudkem jediného znalce z oboru znalecký posudek z oboru

písmoznalectví, odvětví ruční písmo a zároveň z oboru kriminalistika, odvětví technické zkoumání dokladů a písemností (přesně řečeno v daném případě namítanou část znaleckého posudku KÚP vypracovala Ing. [jméno] [příjmení] sama). Dva znalce je podle citovaného ustanovení trestního řádu třeba přibrat, "jestliže jde o objasnění skutečností zvláště důležité". Zvláštní důležitost však není a priori dána již tím, že jde o zjištění, od něhož se odvíjí závěr o padělané směnce. Aby bylo možno dovodit povinnost přibrat ke zkoumání téže skutkové otázky dva znalce, musí v konkrétním případě, s přihlédnutím k důkaznímu stavu, jít o otázku vyšší míry složitosti. V posuzovaném případě byl skutkový stav natolik jednoznačný, že ve vypracování namítané pasáže jediným odborníkem ze znaleckého ústavu (nadto nejvyšší míry erudice, známého senátu 6 To z jiných projednávaných případů, např. sp. zn. 6 To 7/2022, obžalovaný [jméno] [příjmení]) nelze spatřovat porušení zásad spravedlivého procesu.

16. S tím souvisí i namítaná absence certifikace předmětné metody použité Ing. [jméno] [příjmení] i akreditace KÚP k jejímu použití včetně toho, že podle obžalovaného nemůže KÚP podávat v oboru kriminalistika znalecké posudky, ale je oprávněn provádět pouze kriminalistická zkoumání. Poslední uvedená námitka je opět mylnou interpretací zápisu KÚP v seznamu znalců, tlumočnicků a překladatelů vedeném Ministerstvem spravedlnosti, kde je jedním z oborů znalecké činnosti KÚP uvedena kriminalistika bez odvětví s tím, že následuje tato specifikace: Pro znalecké posudky vyžadované ve všech druzích řízení před státními orgány*): mechanoskopie; trasologie; elektrotechnika; defektoskopie, metalografie a technická diagnostika balistika; zkoumání ručního písma; zkoumání písma psacích strojů; technické zkoumání dokladů a písemností; technické zkoumání pravosti platidel a cenin; daktyloskopie; chemie; fyzikální chemie; biologie; genetika; antropologie; fonoskopie; zkoumání videozáznamů; zkoumání fotografií a fotografické techniky; analýza dat a zkoumání nosičů dat; jazyková expertiza psaného projevu. *) Kriminalistický ústav Policie České republiky podává znalecké posudky především pro účely trestního řízení a obvykle nepodává v řízení o přestupcích. V odvětvích v oboru kriminalistika jsou prováděna pouze kriminalistická zkoumání. Poslední citovaná věta znamená odborné zkoumání kriminalistickými postupy, aby zůstal zachován úzce specifikovaný charakter těchto odvětví v rámci oboru kriminalistika, nikoli to, že by KÚP v oboru kriminalistika nemohl podávat znalecké posudky. To by bylo i v rozporu s tím, že se jedná v tuzemsku o jeden z nejstarších, vysoce odborných policejních útvarů s celostátní působností, který se specializuje na výkon kriminalisticko - technické a znalecké (expertizní) činnosti v oborech elektrotechnika, chemie, kriminalistika, písmoznalectví a strojírenství. Pokud jde o to, že podle obžalovaného použitá metoda nebyla v době vyhotovení znaleckého posudku KÚP certifikována, je třeba k tomu uvést následující. Touto certifikací je myšlena evidence metody v Centrální evidenci projektů, která má za cíl shromažďování, zpracování, poskytování a využívání údajů o výzkum, vývoji a inovacích podporovaných z veřejných zdrojů. Předmětná certifikace (resp. evidence metody v Centrální evidenci projektů) nemá žádnou relevanci pro rozhodování soudu, neboť jak uvádí i sám obžalovaný, certifikování metody je realizováno interním aktem policie, který není pro soud nijak závazný. Jinými slovy ke znaleckému objasnění konkrétní otázky lze používat veškeré ověřitelné, obhajitelné a vysvětlitelné vědeckotechnické metody pro zkoumání určitého jevu, tedy i ty dosud necertifikované. U těchto metod je tím pádem kladen větší nárok na soud při hodnocení znaleckého posudku jako jednoho z důkazů ve smyslu § 2 odst. 6 tr. ř. V daném případě zpracovatelka znaleckého posudku Ing. [jméno] [příjmení] svůj odborný postup a výsledky svého zkoumání logicky, srozumitelně a přesvědčivě vysvětlila jak v písemném vyhotovení znaleckého posudku tak i při svých výsleších v přípravném řízení (viz č. l. 284 a násl.) i hlavním líčení (viz č. l. 2074 a násl.), takže se odvolací soud ztotožňuje s krajským soudem, že použití metody, která nebyla certifikována v době zpracování posudku, nezpůsobilo nepřezkoumatelnost a nepoužitelnost znaleckého posudku. Nadto je třeba podotknout, že k certifikaci předmětné metody pod názvem Stanovení pořadí ručního záznamu a elektrografického tisku podle rozložení tonerových částic došlo v roce 2015 (viz Osvědčení o uznání certifikované metodiky Policejního prezidia České republiky ze dne 26. 8. 2015 č. j. PPR-8794-4/ČJ-2015-990530, kterým byl v rámci

odvolacího řízení proveden důkaz), a to zásluhou znalkyně [příjmení] [jméno] [příjmení] a jejího týmu, čímž byl formálně posílen její status jako znalecké metody a současně i naplněn argument Vrchního soudu v Praze k této problematice obsažený v jeho rozsudku ze dne 23. 4. 2014 č. j. 5 Cmo 319/2013-939 o prověření metody odborného zkoumání časem (viz č. l. 1986 p. v.) a dále je třeba zmínit i to, že již v roce 2013 KÚP ve svém Bulletinu zmiňoval rozsah svých odborných expertíz v oblasti technického zkoumání dokladů a písemností mimo jiné takto: „zjišťování podstaty a způsobu vyhotovení zápisů a jiných záznamů na písemnostech nebo analýza dalších specifických materiálů (lepidel, spálených papírů a materiálů), trhů, řezů a stříhů papíru, způsobu neoprávněného otevření poštovních a jiných zásilek nebo křížených tahů z hlediska jejich posloupnosti, případně zjišťování relativního stáří písemnosti apod.“

17. Argumentace obžalovaného o rozporných závěrech znaleckých posudků a odborného vyjádření týkajících se problematiky posloupnosti vzniku ručního písma a elektrografického tisku na listině, což podle něj mělo vést k přibrání znalce a vypracování revizního znaleckého posudku, nemůže obstát, neboť znalecký posudek Ing. [jméno] [příjmení] opírající se o stanovisko Univerzity Pardubice (které soud hodnotil z hlediska toho, zda je třeba jimi provést důkaz a zda jsou v rozporu se znaleckými a odbornými stanovisky, kterými byl proveden v rámci řízení před soudem důkaz) a odborná vyjádření [jméno] [příjmení] obsahují pouze jejich názor na možnost, resp. nemožnost stanovení pořadí jednotlivých záznamů (ručního písma a elektrografického tisku) na předmětné listině nazvané Směnka vlastní, vycházející z jejich odborné erudice, zkušeností a technického zázemí. K tomu je třeba blíže poznamenat, že již ze samotného laického porovnání realizovaného zvětšení listiny pro její zkoumání (KÚP 150x, Ing. [jméno] [příjmení] max. 100x) včetně omezeného odborného zaměření [jméno] [příjmení], Ing. [jméno] [příjmení] (oba obor tiskařství) a jeho konzultanta Univerzity [obec], katedry polygrafie a fotofyziky oproti KÚP a absence zkušenosti s kriminalistickým posuzováním sporných listin obsahujících i ruční záznam (tedy záznam jdoucí mimo obory tiskařství, polygrafie a fotofyzika), s čímž souvisí i jejich neznalost metodiky použité KÚP (Ing. [jméno] [příjmení]), je zřejmé, že Ing. [jméno] [příjmení], Univerzita Pardubice a konečně ani [jméno] [příjmení], ředitel Vydavatelství Svět tisku nemohli dospět ke kategorickému závěru jako KÚP a pouze vylučovali možnost stanovení pořadí záznamů na listině s ohledem na (dle jejich názoru) absenci dostatečně vyspělé technické metody, která by dokázala z tohoto hlediska listinu zkoumat. Jinými slovy závěry obžalovaným navrhovaných odborníků nejsou v rozporu se závěry KÚP, který měl kromě svých zkušeností s forenzním zkoumáním listin ze širších hledisek než výše jmenovaní, k dispozici též vyspělejší technické zázemí a v daném čase a místě nejmodernější metodiku, takže mohl listinu zkoumat způsobem pro jmenované odborníky tehdy neznámým. Nejde tedy o případ, kdyby bylo třeba řešit odborný rozpor znalců revizním znaleckým posudkem a nadále je pro soud relevantní závěr Ing. [jméno] [příjmení] z KÚP.

18. K námitce věcné nepříslušnosti okresního státního zastupitelství pro výkon dozoru na přípravném řízení Vrchní soud v Praze poznamenává, že věcná příslušnost státního zastupitelství v otázce dozoru v přípravném řízení je řešena v ustanovení § 12 a násl. vyhlášky č. 23/1994 Sb., o jednacím řádu státního zastupitelství, zřízení poboček některých státních zastupitelství a podrobnostech o úkonech prováděných právními čekateli (dále jen, „jednacím řád SZ“). Podle zmíněného § 12 odst. 1 jednacích řádů SZ je k výkonu dozoru nad zachováváním zákonnosti v přípravném řízení trestním příslušný státní zástupce přidělený ke státnímu zastupitelství, které působí při soudu, jenž by byl příslušný konat ve věci po podání obžaloby řízení v prvním stupni. Vzhledem k tomu, že trestní stíhání proti obžalovanému bylo zahájeno pro zločin neoprávněného opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku podle § 234 odst. 3 alinea druhá tr. zákoníku ve spojení s ustanovení § 238 tr. zákoníku, kde je dána zákonná trestní sazba trestu odnětí svobody 3 až 8 let, byl pro konání řízení po podání obžaloby příslušný okresní soud. S ohledem na uvedené tak neshledal Vrchní soud v Praze námitku obžalovaného za důvodnou, neboť je zřejmé, že věcně příslušným pro rozhodnutí o stížnosti obžalovaného

v přípravném řízení skutečně byl státní zástupce místně příslušného okresního státního zastupitelství. Na tomto závěru nic nemění skutečnost, že po podání obžaloby předložil Okresní soud v Českých Budějovicích trestní věc obžalovaného k rozhodnutí o příslušnosti Vrchnímu soudu v Praze, který na základě do té doby shromážděných důkazů rozhodl o změně věcné příslušnosti a věc přikázal k projednání Krajskému soudu v Českých Budějovicích. Rozhodnou okolností pro určení věcné a místní příslušnosti státního zastupitelství v přípravném řízení je totiž právní kvalifikace skutku učiněná v přípravném řízení, nehledě na změnu, která je učiněna až v řízení před soudem.

19. Jako irrelevantní hodnotí Vrchní soud v Praze i námitku proti ústnímu odůvodnění napadeného rozsudku, které je podle obžalovaného v rozporu s jeho písemným vyhotovením ohledně relevance znaleckého posudku KÚP. Z poslechu CD záznamu hlavního líčení ze dne 21. 4. 2022 (zejména cca od časového úseku 2:56:10 a dále) je zřejmé, že obžalovaný vytrhává část ústního odůvodnění rozsudku z kontextu, kdy je patrné, že předseda senátu posuzuje význam znaleckého posudku jako jednoho z důkazů, který je třeba hodnotit v souhrnu s ostatními důkazy, kdy jako osamocený důkaz by znalecký posudek (stejně jako kterýkoli jiný důkaz) obstát nemohl.

20. Ve vztahu ke skutkovým zjištěním krajského soudu obsaženým ve výrokové části napadeného rozsudku, dospěl Vrchní soud v Praze k závěru, že jsou správná. Správné skutkové závěry nacházejí oporu v provedených důkazech, které krajský soud (jak již bylo uvedeno shora) řádně hodnotil jednotlivě a ve vzájemných souvislostech a logicky a přesvědčivě je rozvedl v odůvodnění napadeného rozsudku, kde nejen podrobně citoval obsah provedených důkazů, ale také pečlivě a srozumitelně vysvětlil, které skutečnosti vzal na jejich základě za prokázané a jakými úvahami se při jejich hodnocení řídil, tak jak mu to ukládá ustanovení § 125 odst. 1 tr. ř. Podrobně, přesvědčivě a logicky se v této souvislosti vypořádal též s jednotlivými aspekty obhajoby obžalovaného, kterou lze na základě jím provedených důkazů považovat za spolehlivě vyvrácenou. Lze dodat, že odvolacímu soudu nepřísluší nahrazovat postup soudu I. stupně podle § 2 odst. 6 tr. ř., a za předpokladu, že úvahy soudu v tomto směru vycházejí z úplného a nezkresleného obsahu všech provedených důkazů a odpovídají zásadám obecné logiky, je v souladu se zásadou bezprostřednosti a ústnosti pouze na soudu prvního stupně, před nímž jsou důkazy prováděny, aby z nich vyvozoval závěry významné pro tvorbu skutkových zjištění. Odvolací soud je oprávněn korigovat skutková zjištění nalézacího soudu pouze v limitované míře na podkladě před ním provedeného dokazování /viz § 259 odst. 3 písm. a), b) tr. ř., což v daném případě nebylo třeba. V dalších podrobnostech proto odvolací soud v tomto směru odkazuje na odůvodnění napadeného rozsudku.

21. Pouze vzhledem k odvolacím námitkám obžalovaného, které jsou setrvalým opakováním jeho předchozí obhajoby, spočívající ve stručnosti v tom, že nemá-li soud za prokázané, jak byla směnka padělána, nemůže mít ani za prokázané, že o padělání sporné směnky a způsobu jejího padělání obžalovaný věděl, Vrchní soud v Praze považuje za nutné zrekapitulovat zásadní skutečnosti, které bez důvodných pochybností svědčí o jeho vině.

22. Předně je třeba upozornit na vzhled směnky samotné, která má na první pohled neuměle odštíženou horní kratší stranu (porovnáním ji s archem A4 je zjevné, že byla vytvořena zmenšením původního listu papíru A 4), text Směnka vlastní je natlačený až zcela nahoru, takže diakritická znaménka jsou takřka ustřížena, což ve spojení se závěrem znaleckého posudku KÚP o pořadí záznamů na směnce (nejdříve podpis Ing. [jméno] [příjmení] a až poté samotný text směnky) i výpovědi jmenovaného, který vyloučil její vědomý podpis, zároveň nevyloučil podpis bílými listiny, či podpis podstrčené listiny s dostatečným prostorem pro dopsání textu směnky (tuto variantu považuje odvolací soud s ohledem na vzhled směnky za takřka jistou, když horní část listu směnky je odštížena zjevně proto, že se na ní původně nacházel text podepsaný svědkem [příjmení] [jméno] [příjmení] a do volného prostoru mezi odštíženým textem a podpisem jmenovaného byl dodatečně natištěn text směnky; současně není pravdou, že by Ing.

[jméno] [příjmení] kategoricky uvedl, že žádný prázdný list papíru nepodepsal, jak namítá obžalovaný, viz zejména č. l. 2088), jednoznačně svědčí proto, že směnka byla padělána. Další okolnosti případu, které je třeba hodnotit ve vzájemných souvislostech, pak svědčí proto, že směnku padělal buď obžalovaný sám (podle odvolacího soudu jde o nejpravděpodobnější variantu), případně za účasti další osoby, nebo ji nechal padělat, takže o tom, že je padělaná v době jejího ve směnečném řízení použití, bezpochyby věděl. Konkrétně odvolací soud v tomto ohledu rekapituluje, že je zcela bez pochyb prokázáno, že to byl obžalovaný, kdo padělanou směnku vědomě použil jako pravou ve směnečném řízení. Zároveň to byl právě a jen obžalovaný, kdo mohl z předmětné směnky finančně profitovat za okolností, kdy jeho finanční situace byla špatná. Dne 21. 2. 2007 byla na majetek obžalovaného nařízena exekuce k vymození pohledávky ve výši cca 774 000 Kč, což ve svém důsledku vedlo k ukončení jeho podnikání ve společnosti ANDROMEDA Plus s. r. o. Obžalovaný zároveň věděl o solventnosti svědka [příjmení] [jméno] [příjmení], který od počátku jejich společného podnikání společnost ANDROMEDA Plus s. r. o. dotoval ze svých prostředků (minimálně částkou převyšující 3,5 mil. Kč v letech 2006 -2008). To vše ve svém souhrnu v obžalovaném zjevně vyvolalo snahu získat část finančních prostředků jmenovaného pro sebe, což vyústilo ve fakturaci celkové částky 2 572 000 Kč společnosti ANDROMEDA Plus s. r. o. třemi fakturami ze dne 16. 2. 2007 se splatností 26. 2. 2007, kdy předmět plnění je zcela vágní a nesrozumitelný a Ing. [jméno] [příjmení] faktury kategoricky jako nepodložené odmítl proplatit. Na to navázalo dne 2. 7. 2008 jednání obžalovaného spočívající v jeho snaze získat pro sebe na úkor společnosti ANDROMEDA Plus s. r. o. sklárnu v obci Kamenice nad Lipou na základě jím padělané generální plné moci Ing. [jméno] [příjmení] (obžalovaný ke generální plné moci v trestní věci vedené ohledně této skutečnosti uvedl, že tuto napsal, ale pak si uvědomil, že je neplatná a za pomoci barevné kopírky vyrobil z neplatné platnou tak, že do záhlaví původní generální plné moci dopsal text Firma Andromeda Plus uděluje a dole na první straně dopsal své jméno a iniciály a vypustil text Plnou moc přijímám 6. 11. 2006 a na straně druhé dopsal text Generální plnou moc přijímám v plném rozsahu dne 6. 11. 2006). Když mu ani tento krok nevyšel, vědomě dne 11. 8. 2010 uplatnil předmětnou padělanou směnku ve směnečném řízení tak, aby získal na svědku [příjmení] [jméno] [příjmení] (jakožto jediném společníkovi Andromeda Plus s. r. o. v inkriminované době) peníze ve svém souhrnu rovnající se dříve neúspěšně fakturované částce, tj. celkem 2 275 000 Kč. Odhlédnout pak nelze ani od skutečnosti, jak obžalovaný s předmětnou směnkou účelově manipuloval, když před vypracováním prvního znaleckého posudku z oboru písmoznalectví uvedl, že mu byla odcizena, následně když znalkyně [příjmení] [jméno] [příjmení] dospěla k závěru, že z kopie směnky vyplývá, že se nejedná o pravý podpis svědka [příjmení] [jméno] [příjmení], což byl pro obžalovaného nepřijatelný výsledek, který potřeboval zvrátit, náhle mu směnku podle jeho tvrzení neznámá osoba vrátila, takže její originál mohl být zkoumán tentokrát s kýženým výsledkem pro obžalovaného, že jde o pravý podpis Ing. [jméno] [příjmení]. K argumentaci obžalovaného, že svědek [příjmení] [jméno] [příjmení] viděl podepsanou směnku vlastní jak jménem obžalovaného, tak i Ing. [jméno] [příjmení] (viz advokátní záznam o sdělených informacích), Vrchní soud v Praze poznamenává, že to nic nemění na jeho závěrech ve vztahu k inkriminované směnce. Není samozřejmě vyloučeno, že byla jmenovanými na základě jejich souhlasné vůle podepsána pravá směnka, avšak ta není předmětem tohoto trestního řízení, případně že se Ing. [obec] [anonymizováno] snaží obžalovanému svou výpověď pomoci. Je tedy možno uzavřít, že ačkoli zůstalo bez důvodných pochybností neobjasněno, kdo předmětnou směnku padělal, ucelený řetězec důkazů jednoznačně vyvrací účelovou a osamocenou obhajobu obžalovaného, že v době jejího uplatnění nevěděl o tom, že je padělaná ve výroku rozsudku uvedeným způsobem.

23. Krajským soudem zvolená právní kvalifikace skutku jako zločinu neoprávněného opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku podle § 234 odst. 3 alinea druhá tr. zákoníku za použití § 238 tr. zákoníku je tedy zcela příléhavá včetně posouzení rozsahu spáchaného jednání, kdy vyloučil značný rozsah podle § 234 odst. 4 písm. b) tr. zákoníku s ohledem na to, že se

jednalo o jednorázové zneužití jediné směnky, byť nemalé nominální hodnoty zejména optikou roku spáchání skutku. Jak již bylo podrobně rozvedeno shora, obžalovaný zcela záměrně, vědomě použil padělanou směnku (tuzemský cenný papír) jako pravou. Pokud jde o zavinění, Vrchní soud v Praze v souladu s krajským soudem uzavírá, že ze způsobu dispozice s padělanou směnkou je zřejmé, že se obžalovaný posuzovaného jednání dopustil v přímém úmyslu ve smyslu § 15 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, neboť jejím užitím ve směnečném řízení chtěl dosáhnout svého majetkového prospěchu na úkor společnosti Andromeda Plus s. r. o., jejímž jediným společníkem byl v inkriminované době Ing. [jméno] [příjmení]. S ohledem na okolnosti konkretizované shora ve spojení s tím, že soudní řízení, v němž se Ing. [příjmení] [příjmení] za společnost Andromeda Plus s. r. o. pravomocně domohl zrušení směnečného platebního rozkazu, jehož vydání inicioval obžalovaný stíhaným jednáním, trvalo téměř 4 roky (rejstříkově byla věc skončena až 1. 12. 2016), je zcela jednoznačně prokázáno, že jde o natolik společensky škodlivé jednání, že je třeba vést obžalovaného k odpovědnosti podle trestněprávních norem, neboť postup podle mimotrestních norem není v tomto případě postačující.

24. Pokud jde o uložený trest, Vrchní soud v Praze má za to, že krajský soud vyměřil trest odpovídající zákonným kritériím, k nimž soud obligatorně při ukládání trestu přihlíží (viz § 39, § 41, § 42, § 45 odst. 1 tr. zákoníku). Obžalovanému přitěžuje spáchání trestného činu po předchozím uvážení ze ziskuchtivosti / § 42 písm. a), b) tr. zákoníku, naopak mu polehčuje dosavadní bezúhonnost / § 41 písm. p) tr. zákoníku s tím, že delší doba trestního řízení byla způsobena zejména obstrukcemi obžalovaného, který bránil plynulému projednání věci poukazem na jeho zdravotní stav, aniž by to však řádně doložil, takže tato skutečnost správně ovlivnila trest uložený krajským soudem pouze okrajově. Správně také při ukládání trestu krajský soud zohlednil seniorský věk obžalovaného a jeho nepříznivé majetkové poměry. Všem shora uvedeným skutečnostem odpovídá i podle odvolacího soudu trest odnětí svobody na samé dolní hranici zákonné trestní sazby § 234 odst. 3 tr. zákoníku podmíněně odložený na zkušební dobu stanovenou v horní polovině zákonné trestní sazby (viz § 82 odst. 1 tr. zákoníku, který ji stanoví v rozmezí jednoho roku až pěti let). Bude tak na obžalovaném, zda využije možnosti dané mu soudem k prokázání schopnosti dlouhodobě vést řádný život, neboť v opačném případě (pokud by byl postižen za protiprávní jednání spáchané ve zkušební době podmíněného odsouzení) by se vystavil riziku postupu podle § 83 odst. 1 tr. zákoníku.

25. Ze všech shora rozvedených důvodů Vrchní soud v Praze rozhodl tak, jak uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není řádný opravný prostředek přípustný.

Proti tomuto rozhodnutí mohou podat dovolání nejvyšší státní zástupce a obžalovaný, který tak může učinit pouze prostřednictvím obhájce, jinak jeho podání se nepovažuje za dovolání, byť bylo tak označeno, a to do dvou měsíců od jeho doručení k Nejvyššímu soudu České republiky prostřednictvím soudu prvního stupně, z důvodů uvedených v § 265b odst. 1 písm. a – l) tr. ř. a o obsahu uvedeném v § 265f odst. 1 tr. ř.

Praha 28. listopadu 2022

JUDr., Ph., D. Kateřina Korečková
předsedkyně senátu